

ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชน ในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี

Knowledge and Understanding of Personal Income Tax Planning of taxpayer in Ubon Ratchathani

สิริมา บุรณ์ภูศล¹, ธนาศักรดี ข่ายกระโทก² และอัจฉรา ชินนิยมพานิชย์³

¹คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชธานี โทรศัพท์ 081-8776267 e-mail: Sirima@rtu.ac.th

²คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชธานี โทรศัพท์ 081-7608527 e-mail: Tanasak@rtu.ac.th

³คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชธานี โทรศัพท์ 081-8113735 e-mail: Tong_disco@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามตัวแปรส่วนบุคคล ตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม มีการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม และเก็บข้อมูลโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์พบว่า 1) ตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอยู่ในระดับน้อย 2) เมื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามตัวแปรส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ ที่ต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ .05

คำสำคัญ: ความรู้ความเข้าใจ, ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา, การวางแผนภาษี

Abstract

The objective of this research was to study knowledge and understanding of personal income tax planning, compare the relationship between the personal factors and knowledge and understanding about personal income tax planning. The sample used in this research was 400 on people have income in Ubon Ratchathani. The method used questionnaires to collect the data. Content validity and reliability for questionnaires and collect data by convenience sampling method. The data analysis was done by using frequency, percentage and One-way Analysis of Variance (ANOVA). The results research according to objectives were found that 1) The sample have knowledge and understanding about the personal income tax planning in low level. 2) The comparison of the knowledge and understanding about the personal income tax planning by analyzing with independent variable such as personal factors, it was found at the difference personal factors such as gender, education level and career has effect on the level of knowledge and understanding about the personal income tax planning at the significance of 0.05 levels.

Keywords: Knowledge and Understanding, Personal Income Tax, Tax Planning

1. บทนำ

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือ ภาษีที่จัดเก็บจากบุคคลทั่วไป หรือจากหน่วยภาษีที่มีลักษณะพิเศษ ตามที่กฎหมายกำหนดและมีเงินได้เกิดขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยปกติจัดเก็บเป็นรายปี เงินได้ที่เกิดขึ้นในปี ใดๆ ผู้มีเงินได้มีหน้าที่ต้องนำไปแสดงรายการตนเองตามแบบแสดงรายการภาษีที่กำหนดภายในเดือนมกราคม ถึงมีนาคมของปีถัดไป สำหรับผู้มีเงินได้บางกรณีกฎหมายยังกำหนดให้ยื่นแบบฯ เสียภาษีตอนครึ่งปี สำหรับ เงินได้ ที่เกิดขึ้นจริงในช่วงครึ่งปีแรก เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีที่ต้องชำระและเงินได้บางกรณี กฎหมาย กำหนดให้ ผู้จ่ายเงินได้ทำหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายจากเงินได้ที่จ่ายบางส่วน เพื่อให้มีการทยอยชำระภาษีขณะที่ มีเงินได้เกิดขึ้นอีกด้วย (กรมสรรพากร, 2562)

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นภาษีอัตราก้าวหน้า หรือภาษีขั้นบันได ซึ่งอัตรากำหนดภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา แบ่งออกเป็น 7 ขั้นตามเงินได้สุทธิ (เงินได้พึงประเมินหลักหักค่าใช้จ่าย และค่าลดหย่อนทางภาษี) หากผู้มีเงิน ได้มีเงินได้สุทธิต่ำมาก อัตรากำหนดที่ต้องเสียจะสูงตามไปด้วย โดยในปัจจุบันอัตรากำหนดภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของไทย ขั้นต่ำสุดคือ 5% และสูงสุด 35% ทำให้การวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากใน ปัจจุบัน

ในการวางแผนภาษีตามแนวทางของการวางแผนการเงินส่วนบุคคลนั้น เป็นการวางแผนภาษีเพื่อช่วย ให้ผู้มีเงินได้สามารถเตรียมการเสียภาษีได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีตามที่กฎหมาย กำหนดไว้ ซึ่งประชาชนทั่วไปจำนวนหนึ่งอาจยังไม่ทราบประโยชน์ของการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีตามที่ กฎหมายกำหนดให้ จึงไม่ได้ใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อให้เกิดการประหยัดภาษีเงิน ได้ที่ต้องจ่ายรายปี โดยการวางแผนภาษีที่ดีควรเริ่มต้นจากการทำความเข้าใจในรายละเอียดเกี่ยวกับภาษีเงินได้ ที่จะต้องเสีย และรู้จักใช้ประโยชน์จากสิทธิประโยชน์ทางภาษีให้คุ้มค่า หลักการในการวางแผนภาษีคือ รู้ ประเภทของเงินได้ รู้ค่าใช้จ่ายที่หักภาษีได้ รู้ค่าลดหย่อนเพื่อลดภาษี รวมถึงวิธีการคำนวณภาษี และรู้ช่องทาง การยื่นภาษี (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้สนใจศึกษาความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของ ประชาชนในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดหาเนื้อหาในการอบรมพัฒนาความรู้ สำหรับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแก่ประชาชนผู้มีเงินได้ อันจะก่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและ นำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนภาษีอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตเทศบาล นครอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์ สมมติฐานการวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย วิธีการศึกษา และผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ (Objective)

1.1 เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนใน เทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

1.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของ ประชาชนในเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ตามตัวแปรส่วนบุคคล

2. สมมติฐานการวิจัย (Hypothesis)

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ ที่ต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจในการวางแผน ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแตกต่างกัน

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ

ความรู้ หมายถึง ความจำซึ่งเกิดจากการเรียนรู้มาก่อน ไม่ว่าจะ เป็นความจำในลักษณะทั่วไป วิธีการ กระบวนการ โครงสร้าง ลำดับ และความเข้าใจหมายถึงความสามารถในการสื่อความหมายจากสิ่งที่เรียนรู้ โดยไม่ต้องนำไปสัมพันธ์กับสิ่งอื่น ๆ วันเพ็ญ สายชล (2549) ได้แก่

3.1.1 การแปลความ คือ ความสามารถในการสื่อความหมาย จากสิ่งที่เรียนรู้แล้ว ด้วยวิธีสื่อความหมายอื่น เข้าใจความรู้ที่ปรากฏในการสื่อความหมายรูปแบบต่าง ๆ

3.1.2 การตีความ คือ ความสามารถในการอธิบายหรือสรุปสิ่งที่เรียนรู้ได้

3.1.3 การขยายความ คือ ความสามารถในการพิจารณาสิ่งที่นอกเหนือไปจากการเรียนรู้ ในด้านโอกาส การนำไปใช้ ผลและแนวโน้มในอนาคต

ความรู้ (Knowledge) เป็นพฤติกรรมขั้นแรก เกี่ยวข้องกับความสามารถในการจดจำหรือโดยการนึกได้ โดยการมองเห็น การฟังหรือการได้ยิน ความรู้เป็นส่วนหนึ่งในขั้นตอนของการเรียนรู้ ประกอบไปด้วย คำนิยามหรือคำจำกัดความ ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ โครงสร้าง วิธีการแก้ไข ปัญหาและมาตรฐาน เป็นต้น ความรู้จึงเป็นการจำ หรือระลึกอะไรก็ได้ ไม่ต้องใช้ความสามารถทางความคิดหรือสมองมากนัก ดังนั้นการจำได้ เป็นกระบวนการที่ใช้ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินผล เป็นขั้นตอนที่ใช้ความสามารถทางการคิดและสมองมากขึ้นตามลำดับ ส่วนความเข้าใจ (Comprehension) เป็นส่วนที่ต่อมาจากความรู้ จนถึงขั้นของการสื่อความหมายโดยการใช้ปากเปล่า ข้อเขียน ภาษา หรือสัญลักษณ์ ซึ่งเกิดหลังจากบุคคลได้รับข่าวสารต่าง ๆ และแสดงออกมาด้วยการใช้ทักษะหรือการแปลความหมาย ได้แก่ การบรรยายข่าวสารซึ่งได้ยินมาโดยคำพูดของตน หรือการแสดงความคิดเห็น คาดคะเนหรือให้ข้อสรุปก็ได้ (มาโนช เวชพันธ์, 2532)

3.2 หลักการทั่วไปเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามประมวลรัษฎากร

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือ ภาษีที่จัดเก็บจากบุคคลทั่วไป หรือจากหน่วยภาษีที่มีลักษณะพิเศษตามที่กฎหมายกำหนดและมีเงินได้เกิดขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยปกติจัดเก็บเป็นรายปี เงินได้ที่เกิดขึ้นในปีใดๆ ผู้มีเงินได้มีหน้าที่ต้องนำไปแสดงรายการตนเองตามแบบแสดงรายการภาษีที่กำหนดภายในเดือนมกราคมถึงมีนาคมของปีถัดไป สำหรับผู้มีเงินได้บางกรณีกฎหมายยังกำหนดให้ยื่นแบบฯ เสียภาษีตอนครึ่งปี สำหรับเงินได้ ที่เกิดขึ้นจริงในช่วงครึ่งปีแรก เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีที่ต้องชำระและเงินได้บางกรณี กฎหมายกำหนดให้ ผู้จ่ายทำหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายจากเงินได้ที่จ่ายบางส่วน เพื่อให้มีการทยอยชำระภาษีขณะที่มีเงินได้เกิดขึ้นอีกด้วย (กรมสรรพากร, 2562)

3.3 ภาษีที่ต้องรู้

การวางแผนภาษีส่วนบุคคล มีเรื่องที่ต้องรู้เพื่อให้การวางแผนภาษีเกิดประโยชน์สูงสุด (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2560) มีดังนี้

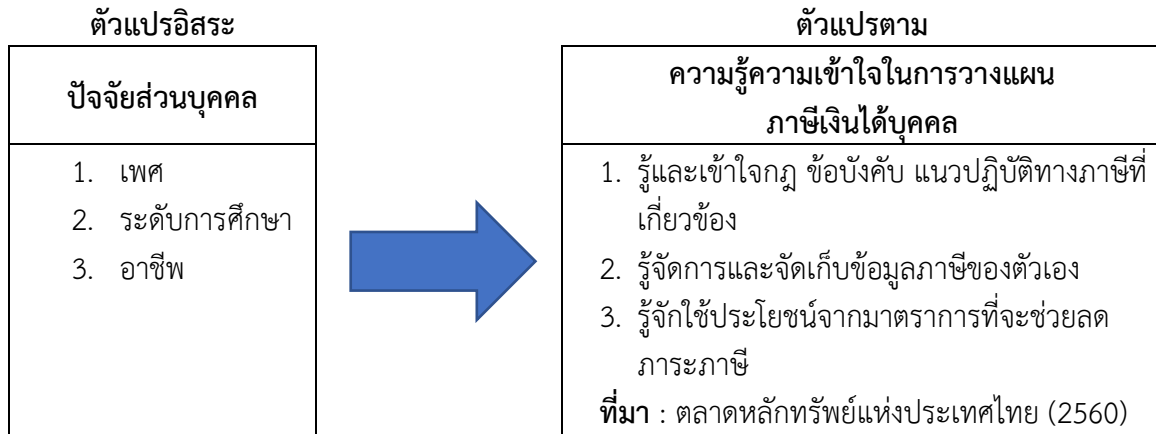
3.3.1 รู้และเข้าใจกฎ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติทางการภาษีที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันการเสียภาษีไม่ถูกต้อง

3.3.2 รู้จัดการและจัดเก็บข้อมูลภาษีของตนเอง ทั้งการเก็บเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะ เป็นข้อมูลเงินได้ เอกสารการหักภาษี ณ ที่จ่าย เอกสารการลงทุน กรมธรรม์ประกันชีวิตฯ การทำสรุปข้อมูลเหล่านี้ทุกเดือนจะช่วยให้เราล่วงเห็นว่าเราต้องเสียภาษีเพิ่มเติมหรือจะประหยัดภาษีได้ประมาณเท่าไร ซึ่งจะ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการวางแผนภาษี

3.3.3 รู้จักใช้ประโยชน์จากมาตรการที่ช่วยลดภาระภาษี เช่น การทำประกันชีวิต การลงทุนระยะยาว การซื้อสลากออมสินบางประเภท ฯลฯ

4. กรอบแนวคิดของการวิจัย (Conceptual Framework)

ในการศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอุบลราชธานี มีกรอบแนวคิดของการวิจัยดังต่อไปนี้

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

5. วิธีการศึกษา (Methodology)

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยมีขอบเขตการศึกษา ประชากรและตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ระยะเวลาที่เก็บข้อมูล สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

5.1 ขอบเขตการศึกษา

5.1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของผู้บริโภคในเทศบาลเมืองอุบลราชธานี ผู้วิจัยมุ่งเน้นการศึกษาความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยผู้วิจัยกำหนดความรู้ที่ต้องเข้าใจอยู่ 3 ประเด็น คือ 1) รู้และเข้าใจกฎ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติทางภาษีที่เกี่ยวข้อง 2) รู้จัดการและจัดเก็บข้อมูลภาษีของตนเอง และ 3) รู้จักใช้ประโยชน์จากมาตรการที่จะช่วยลดภาระภาษี และกำหนดปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ

5.1.2 ขอบเขตประชากรที่วิจัย ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

5.1.3 ขอบเขตด้านสถานที่ ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะพื้นที่ในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

5.2 ประชากรและตัวอย่าง

5.2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งมีจำนวนเท่ากับ 49,589 คน (ข้อมูลจากสรรพากรจังหวัดอุบลราชธานี ปี พ.ศ.2561)

5.2.2 การกำหนดขนาดตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดโดยใช้การคำนวณตัวอย่างในกรณีที่ทราบจำนวนประชากร ตามการการคำนวณของ Yamane (1967) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% คำนวณได้เท่ากับ 396.80 หรือได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนผู้มีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาคั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยขั้นตอนของการสร้างแบบสอบถามเริ่มจากการทบทวนวรรณกรรม ตลอดจนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง จากนั้นได้ สอบถามผู้เชี่ยวชาญ แบบสอบถามแบ่ง ออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

โดยมีขั้นตอนในการพัฒนาแบบสอบถาม เริ่มจากการทบทวนวรรณกรรม ตลอดจนแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง จากนั้นได้ สอบถามผู้เชี่ยวชาญ โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ทบทวนวรรณกรรมจากตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจใช้บริการ และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการจากหนังสือ วารสาร เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถาม โดยออกแบบสอบถาม และวิธีการตอบคำถาม

ขั้นตอนที่ 3 พิจารณาแบบสอบถามโดยส่งให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงของเนื้อหา (Content Validity) ว่าตรงประเด็น คำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยหรือไม่ แล้วนำผลการพิจารณาไปทำการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาด้วยวิธีการคำนวณคะแนนค่าความสอดคล้อง (Item-Objective-Congruence : IOC) โดยทุกข้อมีค่ามากกว่า 0.50 คำถามมีความเที่ยงตรง สามารถนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลได้ (เยวดี วิบูลย์ศรี, 2556) และหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับตัวอย่างที่ไม่ใช่ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) (Cronbach, 1990:2004) ซึ่งควรมีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ผลการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.833 แสดงว่าแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยมีความเชื่อมั่นมากกว่า 0.70 ขึ้นไป (Cronbach, 1990:2004) จึงมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถาม จำนวน 400 ชุด โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนผู้มีเงินได้บุคคลธรรมดาในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

5.4 ระยะเวลาที่เก็บข้อมูล

ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจะอยู่ในช่วงระหว่างเดือนพฤษภาคม 2562 - กรกฎาคม 2562

5.5 สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ มีดังต่อไปนี้

5.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ จะใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ในการแจกแจงความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percentage)

5.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคล เป็นแบบสอบถามตัวเลือก 2 ตัวเลือก (ถูก-ผิด) จำนวน 30 ข้อ สอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จะใช้ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ในการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

5.5.3 การเปรียบเทียบคะแนนความถี่เรื่องระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ตามตัวแปรส่วนบุคคล จะใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance : ANOVA) ทั้งนี้การวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดใช้โปรแกรมคำนวณทางสถิติ

5.5.4 วิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ด้วยการใช้ค่าความถี่และร้อยละ

สำหรับการวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัดการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี โดยนำค่าคะแนนที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ถูกต้องมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมิน โดยผู้วิจัยกำหนดแบ่งระดับความรู้ความเข้าใจเป็น 3 ระดับ โดยมีความกว้างของชั้น ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2540)

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{30-0}{3} = 10 \end{aligned}$$

- 1) ค่าระหว่าง 0 - 10 หมายถึงมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย
- 2) ค่าระหว่าง 11 -20 หมายถึงมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง
- 3) ค่าระหว่าง 21 - 30 หมายถึงมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก

6. ผลการศึกษา (Results)

ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 64.50 ระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 65.25 และประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 50.75

ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์

1. การศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ของประชาชนในเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี สามารถสรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ระดับความรู้ความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับน้อย (ค่าคะแนนระหว่าง 0-10)	207	51.75
ระดับปานกลาง (ค่าคะแนนระหว่าง 11-20)	115	28.75
ระดับมาก (ค่าคะแนนระหว่าง 21-30)	78	19.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อยู่ในระดับปานน้อย (ค่าคะแนนระหว่าง 1-10 คะแนน) ร้อยละ 51.75 รองลงมาคือมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง (ค่าคะแนนระหว่าง 11-20) ร้อยละ 28.75 และ มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก (ค่าคะแนนระหว่าง 21-30) ร้อยละ 19.50

ตารางที่ 2 แสดงร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในแต่ละด้าน

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	ร้อยละ
รู้และเข้าใจกฎ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติทางภาษีที่เกี่ยวข้อง	39.50
รู้การจัดการและจัดเก็บข้อมูลภาษีของตนเอง	37.75
รู้จักประโยชน์จากมาตรการที่ช่วยลดภาระภาษี	22.75
รวม	100.00

จากตารางที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในแต่ละด้าน เมื่อพิจารณาความรู้ความเข้าใจในแต่ละด้านประกอบด้วย การรู้จักประโยชน์จากมาตรการที่ช่วยลดภาระภาษี การจัดการและจัดเก็บข้อมูลภาษีของตนเอง และ รู้และเข้าใจกฎ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติทางภาษีที่เกี่ยวข้อง พบว่าด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ที่น้อยที่สุดคือ รู้จักประโยชน์จากมาตรการที่ช่วยลดภาระภาษี ร้อยละ 22.75 โดยคำถามที่มีผู้ตอบถูกน้อยที่สุดคือบุตรอายุ 15 ปี เป็นนักแสดงมีรายได้ทั้งปี 30,000 บาท บิดามารดาสามารถใช้สิทธิลดหย่อนบุตรได้ รองลงมาคือ รู้การจัดการและจัดเก็บข้อมูลภาษีของตนเอง ร้อยละ 37.75 โดยคำถามที่มีผู้ตอบถูกน้อยที่สุดคือ เอกสารที่ใช้ประกอบการขอลดหย่อนเพื่อเสียภาษีคือใบเสร็จรับเงินและ รู้และเข้าใจกฎ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติทางภาษีที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 39.50 โดยคำถามที่มีผู้ตอบถูกน้อยที่สุดคือ เงินได้จากการขายของ ซึ่งผู้ขายมิใช่ผู้ผลิต หักค่าใช้จ่ายได้ร้อยละ 80

2. การเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ตามตัวแปรส่วนบุคคลสามารถสรุปได้ดังนี้

ผลการเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ ดังต่อไปนี้

1. การเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามตัวแปรเพศ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยเพศหญิงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสูงกว่าเพศชาย

2. การเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามตัวแปรระดับการศึกษา พบว่า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่า ผู้ที่มีการศึกษาในระดับปริญญาโท มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสูงกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรี

3. การเปรียบเทียบระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามตัวแปรอาชีพ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่า ผู้ที่มีอาชีพอิสระ มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสูงกว่าผู้มีอาชีพเจ้าของกิจการ พนักงานบริษัทหรือลูกจ้าง และอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ

การทดสอบสมมติฐาน

นักวิจัยได้ตั้งสมมติฐานว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ ที่ต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแตกต่างกัน จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ ที่ต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ .05

3. สรุปและอภิปรายผล

1. สรุปผลการศึกษา (Conclusion)

จากการศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี สามารถสรุปผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ระดับการศึกษาปริญญาตรี และประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อยู่ในระดับน้อย รองลงมาคือมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง และ มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในแต่ละด้าน ด้านที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ที่น้อยที่สุดคือ รู้จักประโยชน์จากมาตรการที่ช่วยลดภาระภาษี โดยคำถามที่มีผู้ตอบถูกน้อยที่สุดคือบุตรอายุ 15 ปี เป็นนักแสดงมีรายได้ทั้งปี 30,000 บาท บิดามารดาสามารถใช้สิทธิลดหย่อนบุตรได้ รองลงมาคือ รู้การจัดการและจัดเก็บข้อมูลภาษีของตนเอง โดยคำถามที่มีผู้ตอบถูกน้อยที่สุดคือ เอกสารที่ใช้ประกอบการขอลดหย่อนเพื่อเสียภาษีคือใบเสร็จรับเงินและ รู้และเข้าใจกฎ ข้อบังคับ แนวปฏิบัติทางภาษีที่เกี่ยวข้อง โดยคำถามที่มีผู้ตอบถูกน้อยที่สุดคือ เงินได้จากการขายของ ซึ่งผู้ขายมิใช่ผู้ผลิต หักค่าใช้จ่ายได้ร้อยละ 80

การเปรียบเทียบคะแนนความถี่เรื่องระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประชาชนในเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี เพศหญิงและเพศชายส่วนใหญ่มีระดับความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อยู่ในระดับน้อย การศึกษาดังกล่าวระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโท ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอยู่ในระดับน้อย อาชีพพนักงานบริษัทหรือลูกจ้าง อาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ อาชีพเจ้าของกิจการและอาชีพอิสระ ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอยู่ในระดับน้อย

2. อภิปรายผล (Discussion)

จากการศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. จากการศึกษาพบว่าตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาภรณ์ จุลวิฑิต และประภัสระ กิตติมนิรม (2561) เรื่องความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของพนักงานในเครือคุณาลัยกรุ๊ป ได้ศึกษาพบว่าพนักงานในเครือคุณาลัยกรุ๊ปมีความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่าประชาชนยังมีความเข้าใจในเรื่องการวางแผนภาษีน้อย แม้หน่วยงานรัฐจะพยายามออกนโยบายการลดหย่อนภาษีต่างๆ ให้ประชาชนเช่น โครงการช้อปช่วยชาติ แต่ประชาชนก็ยังคงมีความรู้ความเข้าใจเรื่องนี้ค่อนข้างน้อย เพราะจากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ที่น้อยที่สุดคือ ด้านรู้จักประโยชน์จากมาตรการที่ช่วยลดภาระภาษีนั่นเอง ดังนั้นหน่วยงานรัฐอาจจะต้องประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เรื่องการวางแผนภาษี รวมทั้งการลดหย่อนภาษีให้กับประชาชน มีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

2. จากการศึกษาพบว่าความรู้ความเข้าใจในประเด็นคำถามทั้ง 3 ด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ที่น้อยที่สุดคือ ด้านรู้จักประโยชน์จากมาตรการที่ช่วยลดภาระภาษี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนันนิตรา ดอนบรรเทา (2560) เรื่อง ปัญหาและสาเหตุการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในตำบลลานดอกไม้ตก พบว่า ปัญหาความรู้ความเข้าใจด้านค่าใช้จ่าย ค่าลดหย่อน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ เบี้ยประกันชีวิต และเลี้ยงบุพการี โดยจะเห็นได้ว่าเมื่อมีปัญหาเรื่องด้านค่าใช้จ่าย และค่า

ลดหย่อน ในการเสียภาษี ย่อมส่งผลให้ขาดความรู้ด้านรู้จักประโยชน์จากมาตรการช่วยลดภาระภาษี นั่นเอง และเมื่อพิจารณาจากงานวิจัยของ ธนิตา จิตรน้อมรัตน์ (2559) เรื่อง การวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้ถูกต้องอย่างไร พบว่า การวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพื่อให้เสียภาษีได้อย่างถูกต้องและสามารถประหยัดภาษีได้สูงสุด ไม่ใช่แนวทางการหลีกเลี่ยงภาษี แต่เป็นการใช้สิทธิประโยชน์ต่างๆ มาคำนวณภาษีอย่างถูกต้อง ดังนั้นความรู้ด้านรู้จักประโยชน์จากมาตรการที่ช่วยลดภาระภาษี จึงเป็นสิ่งที่ประชาชนควรทำการศึกษามาตรการที่ช่วยลดภาระภาษี เพื่อทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดจากการวางแผนภาษี และทำให้เกิดการประหยัดภาษีที่ต้องชำระอย่างถูกกฎหมาย

3. จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ ที่ต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรัตน์ พวงแสงสุข (2561) เรื่องความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา พบว่า เพศ อาชีพ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนภาษีที่ต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าความรู้เป็นสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ ประสบการณ์ การรับรู้ ความคุ้นเคย ความเข้าใจ ตลอดจนข่าวสาร ซึ่งเป็นข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ที่ต้องชัดเจน ซึ่งแต่ละคนอาจมีความรู้แตกต่างกันไปตามการรับรู้ ความเข้าใจ และความคุ้นเคยในแต่ละคน สอดคล้องกับแนวคิดของ Bloom et al. (1956) ได้นิยามศัพท์ความรู้ (Knowledge) เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการระลึกถึงเฉพาะเรื่องหรือเรื่องทั่วๆ ไป ระลึกถึงวิธี กระบวนการหรือสถานการณ์ต่างๆ โดยเน้นความจำและการเกิดความรู้ ไม่ว่าจะระดับใดย่อมมีความสัมพันธ์กับความรู้สึก ซึ่งส่งผลให้เชื่อมโยงกับสภาพจิตใจของบุคคล โดยปัจจัยที่ทำให้ส่งผลนี้ คือ สภาพแวดล้อม ประสบการณ์ที่สะสม จึงทำให้แสดงออกต่อการกระทำของบุคคล โดยส่งผลต่อความเข้าใจ (Comprehension or Understand) ซึ่งบุคคลสามารถทำบางสิ่งได้มากกว่าข้อมูลที่ได้รับ แปลความหมายเพิ่มเติม เป็นพฤติกรรมในขั้นที่ต่อจากความรู้เป็นขั้นตอนที่สมอง และความสามารถของทักษะได้เข้ามาเกี่ยวข้อง โดยต้องเกิดจากข้อมูลหรือประสบการณ์ที่เพียงพอ

4. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอยู่ในระดับน้อย ซึ่งจากการวิจัยพบว่าผู้ตอบประชาชนมีความรู้ที่น้อยที่สุดคือ ด้านรู้จักประโยชน์จากมาตรการที่ช่วยลดภาระภาษี รองลงมาคือ ด้านรู้การจัดการและจัดเก็บข้อมูลภาษีของตนเอง กรมสรรพากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือกันประชาสัมพันธ์หรือให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเพิ่มขึ้น เช่น รู้จักประโยชน์จากมาตรการที่ช่วยลดภาระภาษีในประเด็นต่างๆ รู้การจัดการและจัดเก็บข้อมูลภาษีของตนเอง เพื่อสร้างความรู้ด้านการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้อย่างถูกต้องต่อไป

1.2 ประชาชนทั่วไปที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จะต้องคอยศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องภาษีและวางแผนภาษีเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาอยู่ในระดับน้อย เพราะการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพื่อให้เสียภาษีได้อย่างถูกต้องและสามารถประหยัดภาษีได้สูงสุด ซึ่งไม่ใช่แนวทางการหลีกเลี่ยงภาษี แต่เป็นการใช้สิทธิประโยชน์ต่างๆ มาคำนวณภาษีอย่างถูกต้อง ทำให้ภาษีที่ต้องจ่ายจริงสามารถลดจากเดิมที่ไม่ได้วางแผนภาษีไว้ ดังนั้นประชาชนผู้เสียสามารถวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาควรมีความรู้ความเข้าใจในประเด็นต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยในครั้งนี้เป็นการสำรวจเฉพาะเขตเทศบาลนครอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี เท่านั้น ขอบเขตการศึกษาอาจไม่สะท้อนถึงกลุ่มพื้นที่อื่น จึงควรที่จะศึกษาในเขตพื้นที่อื่น หรือขยายขอบเขตงานวิจัยให้กว้างกว่านี้ทั้งในส่วนระดับภูมิภาค หรือในระดับประเทศ เพื่อทำให้เห็นถึงภาพกว้างของความรู้ ความเข้าใจของบุคคลในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

2.2 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเรื่องทัศนคติ แนวทางการสร้างแรงจูงใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา รวมถึงการศึกษาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนภาษีในประเภทอื่นๆ เช่น การวางแผนภาษีนิติบุคคลของ SMEs เพื่อทำให้ธุรกิจ SMEs ของไทย สามารถใช้สิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่หักลดหย่อนได้ ซึ่งบางครั้งสิทธิประโยชน์ต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงในแต่ละปี และยังช่วยในการประหยัดภาษีให้กับธุรกิจ SMEs อีกด้วย อีกทั้งยังทำให้ได้ผลการศึกษาที่มีความหลากหลาย และเข้าใจมุมมองของประชาชนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนภาษีมากยิ่งขึ้น

5. เอกสารอ้างอิง (References)

- กรมสรรพากร. (2562). *ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา*. ออนไลน์ สืบค้นเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2562, จาก <http://www.rd.go.th/publish/309.0.html?fbclid=IwAR3gUOoNDfapGp7DLFNvJWQVL-iltRGIvfJwVwRnS-4Fh6joSntuU2Bprs>
- กรมสรรพากร. (2562). *ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา*. ออนไลน์ สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2562, จาก <http://www.rd.go.th/publish/309.0.html>
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2560). *การวางแผนภาษี: เรื่องต้องรู้เพื่อให้การวางแผนภาษีเกิดประโยชน์สูงสุด*. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2562, จาก <https://www.set.or.th/financialplanning/wealth/img-popup/321.jpg>
- ธนิดา จิตรน้อมรัตน์. (2559). การวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้ถูกต้องทำอย่างไร. *สุทธิปริทัศน์*, 30 (95), 13-27.
- มานิช เวชพันธ์. (2532). *เอกสารวิจัยส่วนบุคคล เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ข้าราชการประจำ : ศึกษาเปรียบเทียบข้าราชการพลเรือนทหารและตำรวจ* : มปท.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2556). *การวัดผลและการสร้างแบบสอบถามผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันเพ็ญ สายชล. (2549). *ความเข้าใจเกี่ยวกับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการของพนักงานธนาคารพาณิชย์*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาบริหารธุรกิจ, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2540). *สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดอุบลราชธานี. (2561). *สถิติจังหวัดอุบลราชธานี เผยผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรของจังหวัดอุบลราชธานี ไตรมาสที่ 1/2561 (ออนไลน์)*. สืบค้นจาก http://thainews.prd.go.th/th/website_th/news/news_detail/WNPBH6106190010012 [11 พฤษภาคม 2562].
- สุภาภรณ์ จุลวัฒน์กะ และประภัสสรระ กิตติมนอรัม. (2561). ความรู้ความเข้าใจในการวางแผนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของพนักงานในเครือคุณาลัยกรุ๊ป. *วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก*, 4 (1), 69-76.

- อนันนิตรา ดอนบั่นเทา. (2560). ปัญหาและสาเหตุการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในตำบลลานดอกไม้ตัก, การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 4, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร หน้า 614-620
- Bloom Benjamin S., et al. (1956). *Taxonomy of Educational Objectives*. New York: David McKay Company.
- Cronbach, Lee L. (1990). *Essentials of Psychological Testing*. Harper Collins Publishers, Inc
- Yamane, Taro. (1967). *Statistics: An introductory analysis*. New York: Harper and Row.